

Парентеральне харчування для глибоко недоношених та хворих немовлят

Діти зі здоровим шлунково-кишковим трактом, як правило, отримують харчування шляхом пиття і перетравлювання. Це забезпечує організм поживними речовинами для росту і розвитку. Проте, значно недоношені діти або ті, хто мають певні захворювання, часто не можуть харчуватись через рот або зонд. У цьому випадку вони потребують альтернативного харчування, що забезпечує надходження харчових речовин безпосередньо у кров дитини.¹

Що таке парентеральне харчування

Парентеральне харчування — це спосіб харчування в обхід травного каналу, під час якого поживні речовини доставляються безпосередньо у кровоплин, що трохи нагадує харчування плода через пуповину. Стерильний розчин, що містить важливі поживні речовини, вводять безпосередньо у кровоносну судину (вену) дитини.^{1,2}

Яке значення має...

Пар	= інший, ніж; вводиться або відбувається іншим шляхом, ніж
Ентеральний	= через шлунково-кишковий тракт (шлунок і кишечник)
Парентеральне харчування	= забезпечення харчування через вени, отже, не через шлунково-кишковий тракт
Ентеральне харчування	= забезпечення харчування через зонд, який вводять у шлунок через ніс або рот
Стерильний	= чистий та вільний від бактерій та інших мікроорганізмів

Коли немовлята потребують парентерального харчування

Достатній запас поживних речовин необхідний для нормального росту дитини, розвитку мозку, а також щоб запобігти дефіциту поживних речовин і затримці росту. Немовлята, які не можуть харчуватися через рот або зонд, потребують парентерального харчування:

- Недоношені немовлята (більшість немовлят, народжених до 32 тижня гестації) протягом перших тижнів життя
- Немовлята із захворюваннями, що супроводжуються порушеннями ковтання або перетравлення їжі (наприклад, внаслідок захворювань стравоходу, шлунка та/або кишечника)

На сьогоднішній день медики прагнуть забезпечити ентеральне харчування* хоча б у невеликому об'ємі з перших днів життя. Тому, як правило, немовлятам призначають часткове парентеральне харчування у поєднанні з певною кількістю ентерального харчування.¹ Об'єм ентерального харчування необхідно збільшувати з часом згідно з протоколом відділення, залежно від того, як воно переноситься дитиною, а об'єм парентерального харчування необхідно відповідно зменшувати.¹⁻³

* Ентеральне харчування у немовлят:

Під час ентерального харчування (збагачене) власне молоко матері/донора або суміш дитина отримує через зонд. Зонд вводять у шлунок або тонкий кишечник немовляти через ніс або рот. Ентеральне харчування показано, коли шлунково-кишковий тракт хоча б частково функціонує. Воно також показано, коли немовля зі здоровим травним каналом має труднощі із смоктанням або ковтанням через недостатній розвиток, порушення нервово-м'язової системи, серця або інші проблеми.^{4,5}

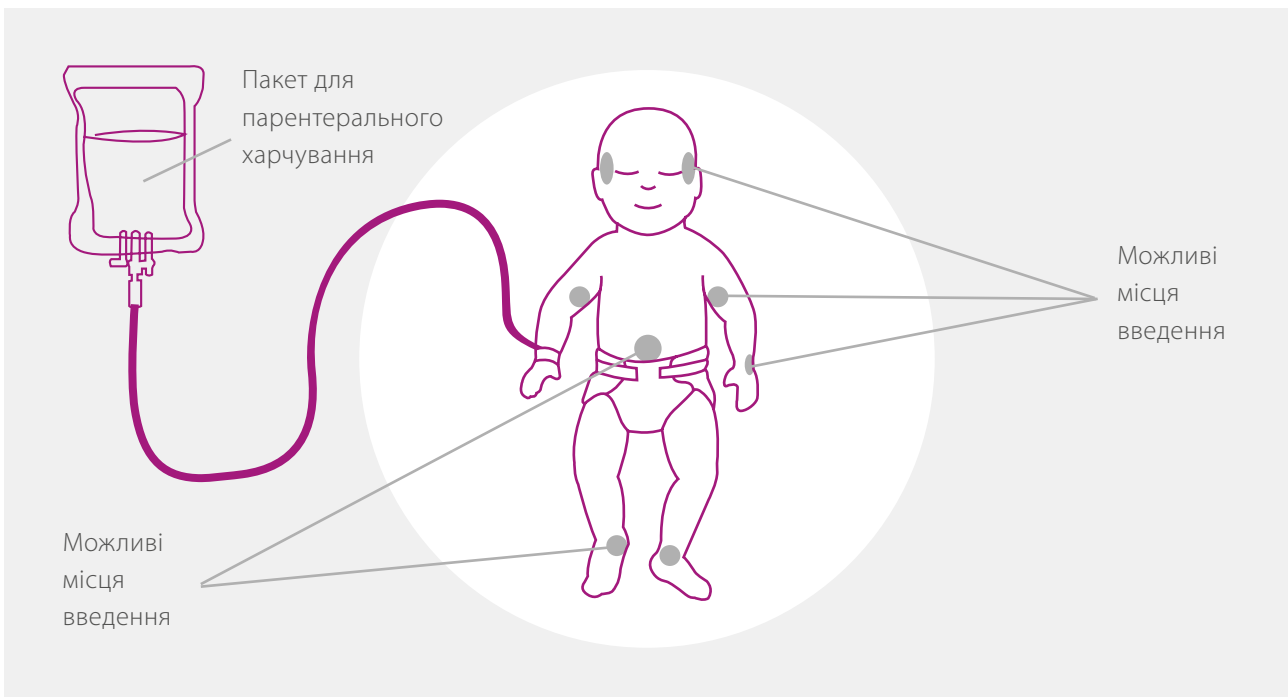

*Професор Бертольд Колецко,
професор педіатрії, дитяча лікарня доктора фон
Гаунера, університет Людвіга Максиміліана (ЛМУ)
Мюнхен*

*"Раннє парентеральне харчування, бажано
починаючи з першого дня життя, дуже важливе
для недоношених та хворих немовлят.
Воно сприяє підтримці нормального росту
і розвитку та запобігає затримці росту і
пов'язаних з цим негативних наслідків. Усі
неонатологічні відділення, в яких надають
допомогу недоношеним та хворим немовлятам,
потребують стандартів для забезпечення
високоякісного парентерального харчування."*

Як забезпечується парентеральне харчування

Розчин парентерального харчування вводять безпосередньо у кров. Систему для вливання приєднують до пакету і катетера, який вводять в пупкову вену або в периферичну вену (наприклад, руки, ноги, голови).^{2,3} Тривалість парентерального харчування залежить від того, як швидко збільшують об'єм ентерального харчування і як скоро дитина зможе толерувати повне ентеральне харчування.

Переваги та ризики парентерального харчування

Переваги¹⁻³

- Може бути життєво необхідним для недоношених дітей з незрілою травною системою і для тяжкохворих дітей
- Необхідна процедура, коли ентеральне харчування не може задовольнити потреби дитини
- Регулярно використовується під час переходу до ентерального харчування

Будь ласка, зверніть увагу:

- ▶ Для визначення балансу **користі** та **ризиків** необхідна клінічна оцінка²
- ▶ За будь-якої можливості, пріоритет має надаватись ентеральному харчуванню¹⁻³
- ▶ Повторний моніторинг росту потрібно здійснювати у немовлят, які отримують харчову підтримку, включаючи оцінку складу тіла, якщо це показано.

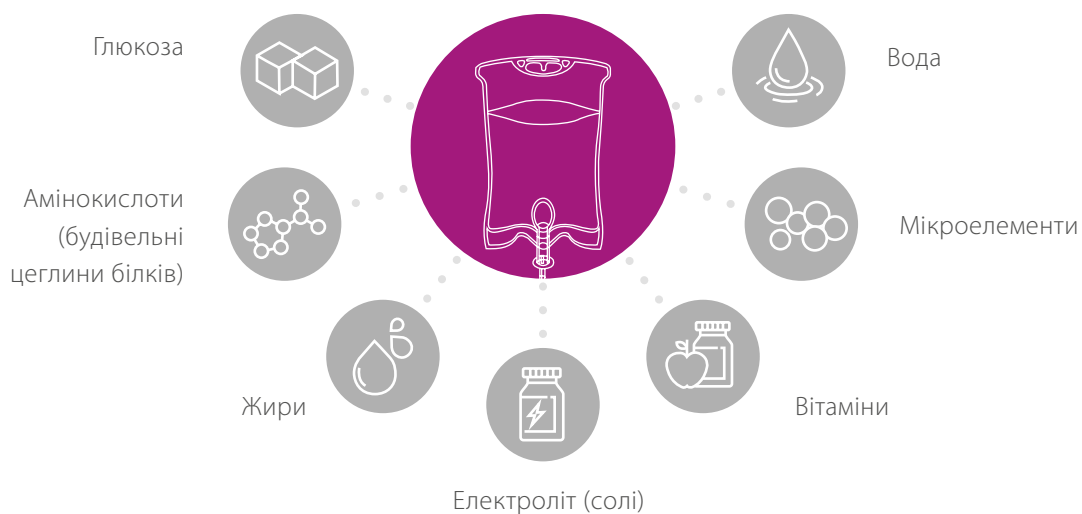
Ризики¹⁻³

- Нестача або надлишок окремих компонентів парентерального харчування
- Гіперглікемія (високий рівень цукру в крові)
- Інфекції кровотоку
- Утворення тромбу
- Сепсис (зараження крові)
- Захворювання або порушення функції печінки
- Випадкове видалення або пошкодження системи для внутрішньовенного вливання
- Прорахунки і помилки у приготуванні, постачанні або введенні розчинів парентерального харчування

Склад парентерального харчування

Існують стандартні й індивідуалізовані розчини для парентерального харчування.⁶ Стандартні розчини готують аптеки лікарень або виробники. Їхня перевага в тому, що вони можуть бути у наявності в неонатальних відділеннях інтенсивної терапії, що сприяє своєчасному початку парентерального харчування з перших днів життя. Індивідуалізовані розчини можуть бути необхідними немовлятам з особливими потребами. Вони зазвичай готуються в лікарняній аптеці на підставі призначень лікаря, що займає певний час, поки вони будуть готові для використання.²

Парентеральне харчування забезпечує надходження таких поживних речовин:⁶

Що можуть робити мами, поки їх діти мають потребу в парентеральному харчуванні

У період часу, коли дитина отримує парентеральне харчування, важливо, щоб мати стимулювала і підтримувала наявність молока. Таким чином, немовля зможе якомога скоріше отримувати грудне молоко через зонд і, врешті-решт, безпосередньо із грудей.

*Джанін Грунерт,
медсестра і фахівець з лактації, Університетська
дитяча лікарня Базеля*

"Грудне молоко є унікальним і містить ідеальне поєднання поживних речовин для здоров'я і розвитку вашої дитини. Ви можете допомогти своєму малюку, стимулюючи та підтримуючи необхідну кількість молока. Таким чином, ваш малюк зможе якомога скоріше отримувати цінне грудне молоко через зонд для ентерального годування, а згодом і під час грудного вигодовування. Парентеральне харчування буде тривати лише протягом обмеженого часу, і ваш малюк вже з нетерпінням чекає,

щоб отримувати грудне молоко! Кілька крапель вже можна використовувати для догляду за порожниною рота на ранній стадії. Ви робите велику справу!"

Щоб отримати відповіді на додаткові запитання, будь ласка, зверніться до свого неонатолога або фахівця з грудного вигодовування.

Про EFCNI

Європейська фундація допомоги новонародженим немовлятам (European Foundation for the Care of Newborn Infants, EFCNI) є першою загальноєвропейською організацією та мережею, що представляє інтереси недоношених і новонароджених дітей та їхніх сімей. Вона об'єднує батьків, фахівців у галузі охорони здоров'я з різних дисциплін і вчених із загальною метою – поліпшити довгострокове здоров'я недоношених і новонароджених дітей.

Для додаткової інформації: www.efcni.org

Особлива подяка професору Бертольдусу Колецко за підтримку і консультації, компанії Бакстер за переклад брошури українською мовою й Олександрі Балянській за упорядкування текстів.

Тему "Парентеральне харчування значно недоношених та хворих немовлят" люб'язно підтримує Бакстер.

Посилання:

1. Koletzko B. *Pediatr Nutr Pract.* 2015;113:158-162.
2. Embleton ND et al. in: *Nutritional Care of Preterm Infants.* 2014;110:177-189
3. Koletzko B et al. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2005;41:S1-S87.
4. Kolaček S. *Evid-Based Res Pediatr Nutr.* 2013;108:86-90.
5. Senterre T. *World Rev Nutr Diet.* 2014;110:201-214.
6. Senterre T et al. In: *Guandalini S et al., eds.* 2016:73-86.

© EFCNI 02/2021. Всі права застережені.
Представлений зміст призначений лише для інформації. Він не є заміною для професійної медичної поради і не має використовуватися для діагностики або лікування проблем зі здоров'ям або захворювання.